

IMARES

WAGENINGEN UR

Nieuwsbrief - bijvangst project - Effecten van de garnalenvisserij in de natura 2000 kustgebieden

Introductie

In juni 2012 zijn wij gestart met het verzamelen van informatie over bijvangsten in de garnalenvisserij. Jullie zijn op een of andere manier bij dit bijvangst project betrokken. Middels deze nieuwsbrief willen wij jullie op de hoogte brengen van de stand van zaken. Het bijvangst project maakt onderdeel uit van een breder project waarin de effecten van garnalenvisserij in Natura2000 gebieden onderzocht worden.

Doel van het project

Het doel van het bijvangstproject is het verzamelen van bijvangst gegevens van de garnalenvisserij. Het overgrote deel van de garnalenvisserij vindt plaats in de Waddenzee en de Noordzeekustzone, gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000 gebieden. In 2014 loopt de vergunning voor de garnalenvisserij in de Nederlandse kustwateren en visserijzone af. Voor een nieuwe vergunning zal in 2013 een passende beoordeling worden uitgevoerd en hiervoor is informatie nodig: informatie over de effecten van de garnalenvisserij op de bodem, maar ook informatie over de bijvangsten. Binnen het bijvangstproject stellen we ons dan ook de volgende vraag:

Wat is de omvang en de samenstelling van de bijvangst in de garnalenvisserij in de Nederlandse kustzone en de Waddenzee?

Foto van de Natura 2000 doelsoorten: fint, rivierprik en zeeprik

Informatie verzamelen over bijvangsten

IMARES onderzoekt sinds 2006 de samenstelling van de bijvangsten in de garnalenvisserij. Onderzoekers van IMARES gaan 4-8 keer per jaar mee met een garnalenreis en meten alle vangsten helemaal door. Het aantal gegevens die in dit bestaande onderzoek zijn verzameld zijn echter beperkt. Zoals jullie weten is er veel verschil in hoeveelheid en samenstelling van de bijvangsten in ruimte en tijd. Het ligt er maar net aan waar of wanneer je vist. Daar komt bij dat voor dit project specifieke kennis wordt gevraagd over de zogeheten Natura 2000 doelsoorten (zie foto). We hebben dus veel meer informatie nodig dan voorheen en daarvoor hebben we jullie ingeschakeld. Samen zijn we een zelfbemonsteringsprogramma gestart. Vissers nemen maandelijks twee monsters van de bijvangsten. Medewerkers van het Productschap Vis nemen de monsters aan op de afslagen. Wij meten en tellen vervolgens alle vissen en bodemdieren in deze monsters in het lab. Ter controle wordt een deel van de monsters genomen door waarnemers in het waarnemersprogramma.

Stand van zaken - zelfbemonstering

Het zelfbemonsteringsprogramma heeft een looptijd van twee jaar. Binnen het programma willen we minimaal 200 reizen en 400 trekken per jaar bemonsteren. Daarnaast willen we een goede verspreiding van de monsters over de beviste Natura 2000 gebieden.

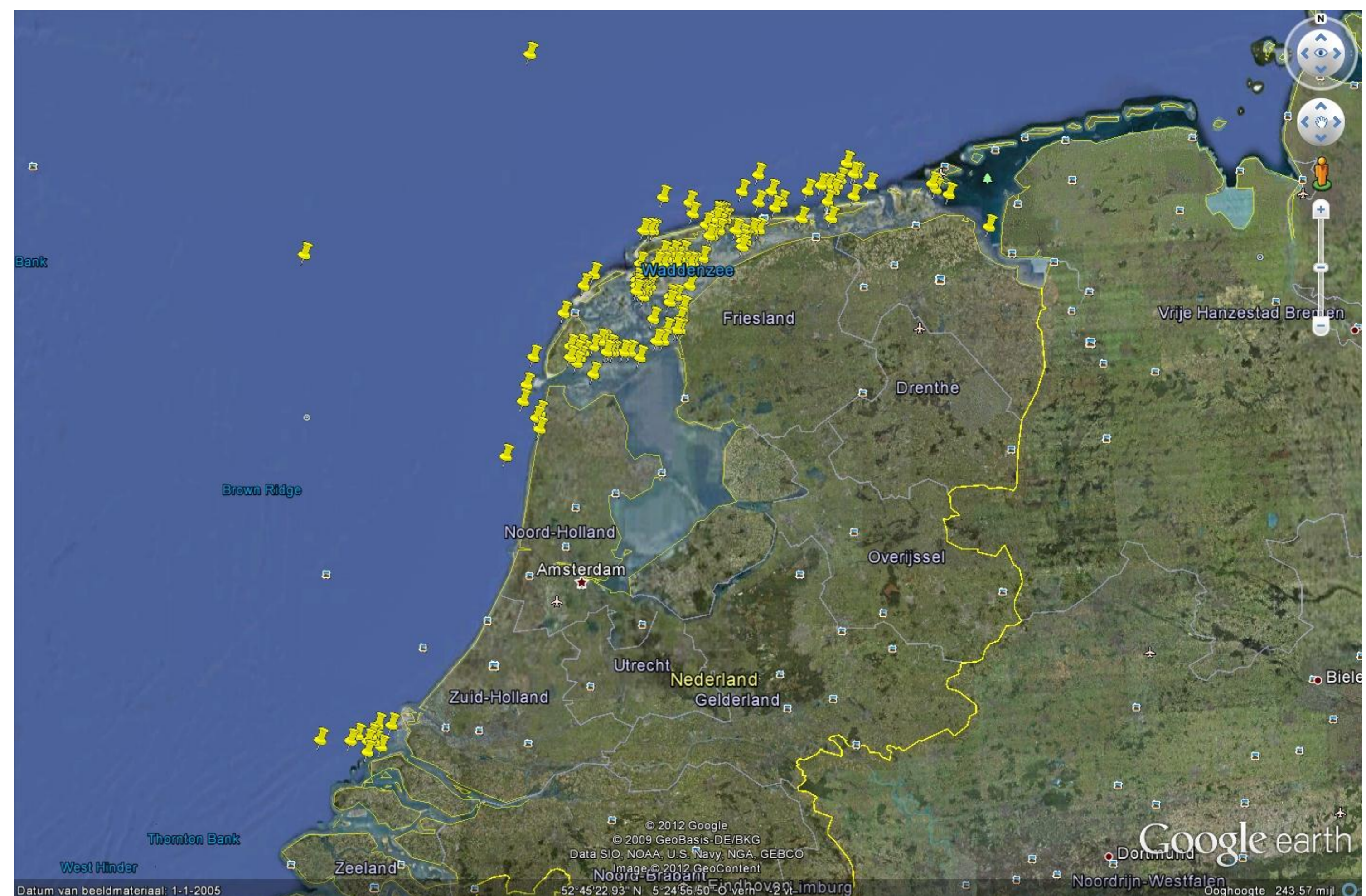
Verdeling schepen

In 2012 hebben 24 garnalenschepen meegewerkt aan het zelfbemonsteringsprogramma. Dit zijn schepen verspreid over de Waddenzee en Noordzeekustzone.

- 7 schepen uit de oostelijke Waddenzee
- 7 schepen uit de centrale Waddenzee
- 7 schepen uit de westelijke Waddenzee
- 3 schepen uit Zuid Nederland

Het programma

We zijn in juni 2012 gestart. In totaal zijn in 2012 235 monsters binnengekomen en uitgezocht. De onderstaande kaart is een overzichtskaat met de bemonsterde locaties uit 2012.

Figuur 1. Kaart met de bemonsterde posities van 2012

IMARES

WAGENINGEN UR

Nieuwsbrief - Bijvangst project - Effecten van de garnalenvisserij in de natura 2000 kustgebieden

Stand van zaken - Waarnemersprogramma

In Noord-Nederland (Groningen, Friesland en Noord-Holland) zijn we in september gestart met het waarnemersprogramma. De monsters van de zelfbemonstering vergelijken we met de waarnemersmonsters. Schepen van het ministerie van Economische Zaken nemen gemiddeld 4 keer per maand een monster aan boord van de schepen die meewerken aan het zelfbemonsteringsprogramma. Ons doel is om 10% van de monsters door waarnemers te laten verzamelen. Dit komt neer op ongeveer 40 monsters per jaar.

De waarnemersreizen worden uitgevoerd door drie schepen van de WaddenUnit. Dit zijn de Krukel vanuit Lauwersoog, de Stormvogel vanuit Harlingen en de Phoca vanuit Texel/Den Oever. In 2012 hebben de waarnemers 6 monsters verzameld.

Foto van de stormvogel, een van de waarnemersschepen

Dankwoord

We willen alle deelnemende schepen bedanken voor hun medewerking in 2012 en hopen deze voort te kunnen zetten in 2013. Ook willen we alle medewerkers van het Productschap Vis die ons in de havens helpen met het verzamelen van de monsters bedanken voor hun harde werk. Daarnaast bedanken we ook de waarnemers van de Stormvogel, Krukel en Phoca voor hun inzet voor het nemen van de waarnemersmonsters.

Vervolg in 2013

Het verzamelen van bijvangstgegevens loopt door tot en met juni 2014. Ook hierbij hebben we jullie hulp meer dan nodig!

Momenteel werken we hard aan de eerste analyses van de gegevens. Deze worden begin 2013 gepresenteerd aan de opdrachtgever en de begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie kijkt mee met ons project en bestaat uit wetenschappers van buiten IMARES, visserij vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van NGO's.

In 2013 plannen we ook een haventour. Tijdens deze haventour zouden we jullie allemaal graag persoonlijk spreken. Daarnaast presenteren we de voorlopige resultaten en willen we bespreken hoe het programma loopt.

Projectteam

We willen ook graag van de gelegenheid gebruik maken om het projectteam in zijn geheel voor te stellen.

Josien Steenbergen

Mijn naam is Josien Steenbergen en ik werk sinds september 2009 bij IMARES in IJmuiden. Ik houd me bezig met samenwerkingsprojecten met de sector en ben onder andere begeleider van de kenniskringen garnalenvisserij. Ik ben de projectleider van het bijvangst project.

Mascha Rasenberg

Ik ben Mascha Rasenberg en ik werk sinds april 2011 bij IMARES in IJmuiden. Bij IMARES houd ik met bezig met zelfbemonsteringsprojecten en samenwerkingsprojecten met de visserij. Ik ben binnen dit project contactpersoon voor de schepen die aanlanden in Lauwersoog en Zuid-Nederland.

Babeth van der Weide

Mijn naam is Babeth van der Weide en ik werk sinds september 2009 bij IMARES in Den Helder. Ik werk vooral aan projecten die te maken hebben met biodiversiteit van zeebodemplanten. In dit project ben ik contactpersoon voor de schepen die aanlanden in Den Oever en Harlingen. Daarnaast ben ik een van de personen die de monsters analyseren op het lab.

Simon de Vries

Ik ben Simon de Vries en ik werk sinds 2008 bij IMARES in Den Helder. Ik ben gebouwbeheerder van de drie locaties van IMARES in het Noorden. Daarnaast assisteer ik bij diverse onderzoeken. In dit project haal ik de monsters op van de afslagen in het Noorden.

Rosemarie Nijman

De meesten van jullie hebben mij in het begin van het project gesproken. Vanwege mijn ervaringen bij het Self-sampling programma in de demersale vloot heb ik geholpen dit project op te zetten. Het bleek echter lastig om beide projecten te blijven combineren. Met goed vertrouwen heb ik dan ook mijn taken aan Babeth en Mascha overgedragen.

En achter de schermen werken mee aan dit project: Gerrit Rink, Klaas Kaag, Arnold Bakker, Gerit Hoornsman, Maarten van Hoppe, Cor Sonneveld, Joël Cuperus, Erika Koelemij, Lilian de Vos, André Meijboom en Felicia Arenoe-Ghita

Wij wensen iedereen hele fijne feestdagen en een goed 2013!